

Sygn. akt IC 1867/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR(del.) Joanna Dams

Protokolant : Karolina Piech

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 marca 2019r. w Ś.

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. z siedziba w W.

przeciwko J. S., Z. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 78.020,80 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy dwadzieścia złotych 80/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP rocznie – lecz nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie liczonymi od kwoty 75.150,89zł od dnia 10 sierpnia 2018r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 2.869,91zł od dnia 22 sierpnia 2018r. do dnia zapłaty

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie ;

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę (...),20 tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 1867/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 sierpnia 2018r., złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, (...) Bank S.A. w W. domagał się od J. S. i Z. S. solidarnej zapłaty kwoty 80 020,80 zł, w tym kwoty 77 150,89 zł tytułem kapitału wraz z odsetkami umownymi - w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, jednak nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie - liczonymi od dnia 10 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 705,29 zł tytułem odsetek umownych za korzystanie z kapitału i kwoty 2 1164,62 zł tytułem odsetek karnych - wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że dochodzone pozwem roszczenie wynika z zawartej przez strony w dniu 29 września 2014r. umowy kredytu nr (...). Wobec niewywiązywania się przez pozwanych z zobowiązania do terminowego dokonywania spłat i w związku z powstaniem zaległości strona powodowa w dniu 24 stycznia 2018r. oraz później bezskutecznie wzywała pozwanych do dobrowolnej spłaty zaległości, informując ich także o możliwości restrukturyzacji zadłużenia zgodnie z art.75c Prawa bankowego. W związku z brakiem restrukturyzacji oraz zapłaty zaległych rat strona powodowa wypowiedziała przedmiotową umowę, stawiając całe zobowiązanie w stan wymagalności. Również przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego strona powodowa bezskutecznie podjęła próbę polubownego pozasądowego rozwiązania sporu. Strona powodowa jako datę wymagalności roszczenia wskazała dzień 24 stycznia 2018r., który odpowiadał momentowi dopuszczenia się przez pozwanych pierwszej zaległości w spłacie wymagalnych rat.

W dniu 2 października 2018 r. Sąd Rejonowy (...) wydał w sprawie postanowienie, w którym – wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty – przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w(...), sygn. akt VI Nc-e 1559723/18.

Po przekazaniu sprawy strona powodowa uzupełniła pozew zgodnie z art.505³⁷ § 1 k.p.c. oraz zaferowała w sprawie dowody z dokumentów.

W dniu 15 listopada 2018r. tut. Sąd wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. akt I C 1867/18 up.

Pozwani złożyli sprzeciw od nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa w całości. Podali, że nie są zobowiązani do zapłaty kwot wskazanych w pozwie. Z ostrożności podnieśli zarzut przedawnienia. Uzasadniali, że polskie sądy orzekając niejako z automatu „przyklepują” roszczenia banków, co jest jednak niezgodne z unijnymi dyrektywami. Ich zdaniem sporna umowa zawiera klauzule, które są niedozwolone, a nie było to w ogóle przedmiotem badania przez tut. Sąd, pomimo że miał on obowiązek zbadać z urzędu, czy umowa jest uczciwa i sprawiedliwa. Konsument jest stroną słabszą, zatem to instytucja finansowa winna udowodnić w procesie, że jej roszczenie jest słuszne. Nie wystarczą przy tym wewnętrzne dokumenty w postaci wyciągów z ksiąg bankowych, ale konieczne jest przedstawienie umów, załączników do nich, podpisanych przez konsumenta regulaminów etc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 września 2014 roku (...) Bank S.A. w W. zawarł z J. S. i Z. S. – jako konsumentami - umowę kredytu gotówkowego nr (...) na sfinansowanie potrzeb konsumpcyjnych pozwanych. Na jej podstawie Bank udostępnił pozwanym (zgodnie z §1 umowy) na okres 96 miesięcy kwotę kredytu w wysokości 110 230,80 zł. Pozwanych miały obciążać koszty prowizji bankowej (1 091,28 zł), opłata za objęcie kredytobiorców ubezpieczeniem grupowym na wypadek śmierci na pierwszych 12 miesięcy trwania umowy (13 139,52 zł), z możliwością przedłużenia, i odsetki od kapitału kredytu w kwocie 70 988,51 zł. Wysokość odsetek od kapitału mogła ulec zmianie w przypadku zmiany wysokości oprocentowania w czasie trwania umowy oraz w przypadku dokonania przez kredytobiorców przedterminowej częściowej lub całkowitej spłaty kredytu. Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu podpisania umowy wynosiła 13,60 % w skali roku (§ 2). Oprocentowanie kredytu miało ulec zmianie w przypadku zmiany stopy procentowej rynku międzybankowego WIGOR 3M o co najmniej 1,0 pp. – o wartość odpowiadającą zmianie tej stopy (§ 5). W takiej sytuacji kredytobiorcom przyznano prawo do rozwiązania umowy za 1-miesięcznym wypowiedzeniem. W okresie wypowiedzenia miała obowiązywać dotychczasowa stawka oprocentowania. Przy tym każdorazowa zmiana wysokości oprocentowania nie mogła powodować jego wzrostu ponad obowiązujące odsetki maksymalne (art.359 § 2¹ k.c.). Ustalono również raty kredytu (1 889,87 zł) i terminy ich zapłaty do 24-go dnia każdego miesiąca (§ 3). W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu Bank miał pobierać od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 7). Zgodnie z § 9 umowy Bank został uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia m.in. w razie zwłoki kredytobiorców z zapłatą pełnych rat za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim pisemnym wezwaniu do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytobiorcy byli zobowiązani do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz odsetkami należnymi Bankowi za okres korzystania z Kredytu.

Dowód:

- kserokopia umowy kredytu gotówkowego nr (...) z 29.09.2014r., k.15-17.

W końcu 2017r. pozwani popadli w zwłokę w spełnieniu świadczenia. Na skutek powstałych zaległości, które na dzień 29 stycznia 2018r. wyniosły kwotę 4 219,46 zł, Bank wystosował do pozwanych pismo z wezwaniem do zapłaty wymagalnego zadłużenia w terminie 14 dni roboczych, ewentualnie do złożenia w tym terminie wniosku o restrukturyzację. Jednocześnie uprzedził, że w przypadku niezachowania powyższego terminu umowa kredytu

zostanie wypowiedziana, a dane pozwanych zostaną wpisane do Bankowego Rejestru Klientów Niesolidnych, prowadzonego przez (...) Banków (...). Do wezwania załączono formularz wniosku o restrukturyzację zadłużenia z zestawieniem wymaganych dokumentów.

Powyższe pismo zostało doręczone pozwanym na początku lutego 2018r., pomimo czego nie spłacili oni powstałych zaległości ani nie złożyli wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

W dniu 16 marca 2018r. strona powodowa złożyła pozwanym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu nr (...) z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Wskazywała, że całość środków kredytowych wraz z odsetkami i kosztami stanie się wymagalna w dniu następnym po upływie okresu wypowiedzenia. Jednocześnie wyjaśniła, iż istnieje możliwość cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu w przypadku uregulowania przez pozwanych w okresie wypowiedzenia całej zaległości, która na dzień 5 marca 2018r. wynosiła 5 980,97 zł.

Pozwani nie zareagowali na to oświadczenie w sposób oczekiwany przez stronę powodową.

W dniu 7 maja 2018r. strona powodowa wystosowała do pozwanych ostateczne wezwanie do zapłaty zaległości w łącznej kwocie 81 030,02 zł pod rygorem wystąpienia na drogę postępowania sądowo-egzekucyjnego.

Dowód:

- wezwania do zapłaty z 29.01.2018 r. z potwierdzeniem wysłania, k.18-20;
- oświadczenia o wypowiedzeniu umowy z 5.03.2018 r. z potwierdzeniem nadania, k.21-24;
- ostateczne wezwania do zapłaty z 7.05.2018r., k.25-26.

W dniu 9 sierpnia 2018 r. (...) Bank S.A. w W. wystawił wyciąg z ksiąg banku nr (...), w którym stwierdził stan zadłużenia Z. S. i J. S. z tytułu umowy kredytu nr (...) z dnia 29 września 2014 r. Zadłużenie to wynosiło wówczas łączną kwotę 80 020,80 zł, w tym 77 150,89 zł niespłaconego kapitału, 705,29 zł odsetek umownych 10 % za okres korzystania z kapitału, naliczonych od dnia 24 stycznia 2018 r. do dnia 7 maja 2018 r., oraz 2 164,62 zł odsetek ustawowych za opóźnienie 10 %, naliczonych od kwoty niespłaconego kapitału od dnia 24 stycznia 2018 r. do dnia 9 sierpnia 2018 r. Ponadto od dnia 10 sierpnia 2018 r. Bankowi miały przysługiwać dalsze odsetki umowne za opóźnienie od kwoty kapitału 80 020,80 zł w wysokości czterokrotności stopy oprocentowania kredytu lombardowego NBP, jednak nie wyższe niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie (10 %).

Dowód:

- wyciąg z ksiąg banku nr (...), k.14.

Po wystawieniu w/w wyciągu, który na dzień 9 sierpnia 2018r. był zgodny z faktycznym stanem zadłużenia pozwanych, zaksięgowano na poczet spłaty pozwanych w dniu 10 sierpnia 2018r. kwotę 2 000 zł. Zatem do spłaty przez pozwanych pozostał kapitał w kwocie 75 150,89 zł oraz odsetki.

Dowód:

- raport – zestawienie należności i spłat kredytu, k.27- **34v.** ;
- dane o umowie, k.35- **53** -54.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w przeważającej części okazało się uzasadnione (co do kwoty 78 020,80 zł).

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o przedstawione dokumenty i ich kserokopie. Dowody te Sąd uznał za materiał wiarygodny. Żadna ze stron nie zaprzeczyła prawdziwości dokumentów ani okoliczności, których miały dowodzić. W szczególności pozwani nie kwestionowali, że zawarli ze stroną powodową umowę o treści wynikającej z przedstawionej kserokopii dokumentu. Wręcz przyznali jednoznacznie tę okoliczność, zarzucając jedynie gołosłownie, że umowa zawierała niedozwolone klauzule abuzywne. Nie wskazali jednak wprost na żadną z takich klauzul, nie wyjaśnili, dlaczego uważają umowę za niesprawiedliwą. Nie podali przy tym, dlaczego zaprzestali regulowania zobowiązań wobec strony powodowej w listopadzie 2017r. (ostatnie saldo na 0 zł datuje się bowiem na 15 listopada 2017r., k.33v.) ani dlaczego nie wystąpili o restrukturyzację kredytu. Nie kwestionowali wysokości zadłużenia ani zachowania procedury związanej z wypowiedzeniem umowy. Wszystkie te okoliczności okazały się w sprawie bezsporne i nie wymagały dowodu (art.230 k.p.c.). Pozwani nie stawili się też bez usprawiedliwienia na rozprawie w dniu 25 marca 2019r. Przy tym Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanych o odwołanie rozprawy i wyznaczenie dla nich pełnomocnika z urzędu, albowiem wstrzymanie biegu sprawy do czasu rozpoznania wniosku dotyczącego pomocy prawnej z urzędu pozostawione zostało przez ustawodawcę uznaniu Sądu (art.124 § 1 k.p.c.). W przekonaniu Sądu w niniejszej sprawie wniosek taki nie był zasadny, a postawa pozwanych wskazywała, że ich zamierzeniem jest jedynie spowodowanie zwłoki w rozpoznaniu sprawy, czemu Sąd jest obowiązany przeciwdziałać z urzędu (art.6 k.p.c.). Pozwani składali bowiem w sprawie pisma z brakami formalnymi, w tym także przedmiotowy wniosek, który nadto celowo złożono „na ostatnią chwilę” (wpłynął na 3 dni przed rozprawą) zamiast już w sprzecznie od nakazu zapłaty, przy czym udział zawodowego pełnomocnika w postępowaniu nie był w istocie potrzebny (art.117 § 5 k.p.c. - także z uwagi na termin wynikający z art.503 § 1 k.p.c.).

Odnosząc się do podstawy faktycznej i prawnej dochodzonego roszczenia stwierdzić należy, że – za wyjątkiem kwoty 2 000 zł - zostało ono udowodnione przez stronę powodową. I tak, wykazano, że strony zawarły umowę kredytu bankowego. Zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Udzielanie kredytów jest jedną z czynności banków przewidzianą w prawie bankowym. Do essentialia negotii umowy kredytu należą: oddanie przez bank do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie ściśle określonej kwoty środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel oraz zobowiązanie kredytobiorcy do korzystania z oddanych do dyspozycji środków pieniężnych na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (patrz: Arkadiusz Kawulski, Komentarz do prawa bankowego. Uwagi do art. 69, LEX 2013). Umowa kredytu stanowi zatem odrębny typ umowy nazwanej. Jest to umowa konsensualna, dwustronnie zobowiązująca, odpłatna.

W omawianej sprawie, jak wyżej wskazano, strony zawarły taką umowę. Zgodnie z umową pozwani byli zobowiązani do spłaty kredytu w ratach określonych w umowie, przy terminie płatności każdej z rat przypadającym na 24-ty dzień miesiąca. Pozwani w listopadzie 2017r. zaprzestali płacenia rat w sposób, do którego byli obowiązani i doprowadzili do wypowiedzenia kredytu – w oparciu o postanowienia umowy (§ 9 pkt 1 umowy). Tym samym, po upływie wskazanego w piśmie strony powodowej z dnia 5 marca 2018r. (k.21-24) i wynikającego z umowy okresu wypowiedzenia doszło do rozwiązania umowy kredytu i w wyniku tego do postawienia całego zadłużenia w stan wymagalności. Wysokość wymagalnego zadłużenia powód wykazał przedstawiając nie tylko wyciąg z ksiąg rachunkowych banku nr (...), ale i zestawienie należności i spłat kredytu w okresie od 29 września 2014r. do 10 sierpnia 2018r. (k.27-34) oraz szczegółowe dane dotyczące umowy stron (k.35-54), a także wezwania do zapłaty. Pozwani nigdy zresztą nie zakwestionowali prawidłowości ustalenia wysokości obciążającego ich zadłużenia.

Księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych (art. 95 ust. 1

ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe). Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa powyżej, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym (art. 95 ust. 2 Prawa bankowego). Wyciąg z ksiąg rachunkowych banku jest jednak dokumentem prywatnym i stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy przedstawiony wyciąg z ksiąg rachunkowych banku stanowił skuteczny dowód wskazujący na wysokość obciążającego pozwanych zobowiązania. Jego treść znajdowała bowiem oparcie także w innych przeprowadzonych w sprawie dowodach, z dokumentów. Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd w toku postępowania, powód przed wytoczeniem przedmiotowego powództwa wzywał pozwanych do zapłaty zaległości w kwocie 4 219,46 zł oraz poinformował ich o możliwości ustalenia innej formy spłaty poprzez restrukturyzację zadłużenia. Pozwani nie uczynili zadość wezwaniu do zapłaty, nie wnosili też o restrukturyzację, czym doprowadzili do wypowiedzenia im kredytu.

W konsekwencji wypowiedzenia z dnia 16 marca 2018r. i rozwiązania umowy ze skutkiem na 16 kwietnia 2017r. nastąpiła wymagalność zobowiązania pozwanych w kwocie 80 217,16 zł (k.51v.). Na dzień wystawienia wyciągu z ksiąg (9 sierpnia 2018r.) zadłużenie to opiewało na 77 150,89 zł kapitału, 705,29 zł odsetek wymagalnych i 1 993,17 zł odsetek karnych (k.53). Następnie – wskutek zaksięgowania w dniu 10 sierpnia 2018r. pochodzących od pozwanych środków w kwocie 2 000 zł, wysokość należności kapitałowych po terminie płatności spadła do 75 150,89 zł (k.34v.). Pozwani nie udowodnili, aby ich zadłużenie obniżyło się wskutek dokonanych po 10 sierpnia 2018r. spłat (art.6 k.c.).

Jednocześnie Sąd nie dopatrywał się w umowie stron żadnych klauzul abuzywnych, powodujących nieważność tej umowy choćby w części. Kredyt został udzielony w walucie polskiej, a jego wysokość do spłaty została precyzyjnie określona, dając jednocześnie pozwany możliwość wypowiedzenia umowy w przypadku nieakceptowania przez nich wzrostu oprocentowania. Taki wzrost mógł zresztą nastąpić w oparciu o ściśle ustalone w umowie zasady.

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił żądanie pozwu do kwoty 78 020,80 zł na mocy art. 69 prawa bankowego i umowy kredytu gotówkowego z dnia 29 września 2014r. oraz na mocy art. 359 k.c., 481 k.c., 482 k.c. i o powyższym orzekł jak w pkt I i II wyroku z dnia 25 marca 2019r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art.100 k.p.c. Stosunkowego rozdzielenia dokonano w oparciu o założenie, że strona powodowa wygrała sprawę w części wynoszącej 97 %, a pozwani w części 3 %. Bank poniósł koszty procesu obejmujące opłatę stosunkową od pozwu (4 002 zł) oraz 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a także 4,92 zł tytułem kosztów notarialnego uwierzytelnienia pełnomocnictwa dla pracownika banku. Wygrał zatem z ich tytułu kwotę 3 903,20 zł. Kwotę tę zasądzono w pkt III wyroku, jakoż że pozwani nie ponieśli żadnych kosztów procesu.